

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN
SANAT ETKİNLİKLERİNE KARŞI GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**Gökhan Duman³**ÖZET**

Sanat etkinlikleri okul öncesi eğitim programının önemli bir parçasıdır. Çocukların estetik değerler edinmesi ve kendilerini yaratıcı şekillerde ifade etmeleri okul öncesi dönemin temel hedefleri arasındadır. Çocukların erken yıllardan itibaren duyularını geliştirme, araştırma yapma, keşfetme ve deneyerek öğrenme fırsatları olmalıdır. Yetişkinlerin sanata bakış açısı, çocukların sanata yönelik ilgi ve kabiliyetlerini etkilemektedir (Woolf ve Belloli, 2005). Bu araştırma okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin sanat etkinliklerine karşı görüşlerini incelemiştir. Bu amaçla sanat etkinlikleri görüş anketi geliştirilmiştir. Anket okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerine uygulanmıştır (n=200). Veriler ki kare testi kullanılarak katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf (1. ve 4.) ve mezun oldukları lise türüne (genel lise ve meslek lisesi) göre analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin sanat eğitiminde çocukların yaratıcılıklarını kullanmaları gerektiği görüşüne katıldıklarını belirlemiştir. Bununla birlikte, son sınıf öğrencilerinin sanat etkinliği uygulama boyutunu daha iyi analiz ettiklerini ancak, öğretmen-merkezli yaklaşımın etkisinde olduklarını da göstermiştir. Okul öncesi eğitim programında yaratıcılık ve gelişimi programın temel özelliklerinden biri olarak kabul edilmektedir (MEB, 2012). Bu araştırma okul öncesi eğitim programının amacına ulaşması için öğrencilerin, farklı materyal ve yöntem bilgileri ile donatılması gerektiğini işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi, sanat etkinlikleri, görüş

**ANALYZING OPINIONS OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN EARLY
CHILDHOOD TEACHER EDUCATION PROGRAM ON ART ACTIVITIES****ABSTRACT**

Art activities are the significant part of the early childhood curriculum. It aims that children develop sense of aesthetics and express themselves in creative ways. Children need to improve their senses, do research, discovery, and hands on activities starting from early years. Adults' perception of art education effects their expectations from children and their teaching practices. This research aims to analyze the opinions of freshman and senior students in early childhood teacher education program regarding to art activities. For this purpose, art activities opinion survey has been developed. The survey had been applied to freshman and senior students (n=200). Results were analyzed using chi squared test. Results indicated that freshman and senior students of early childhood teacher education program recognized the importance of creativity in children's art education. Besides, senior students were found to be advanced in analyzing the practical dimension of the art activities. However, they were also found to be under the influence of teacher directed approach. Early childhood education program recognizes the creativity as one of its

³ Gazi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Eğitim AD. gduman@gazi.edu.tr

features. Results indicated that different art materials and teaching methods should be included in teacher education programs to achieve this feature.

Key Words: early childhood, art activities, opinions

1. GİRİŞ

Sanat eğitimi insanın yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmasına yardımcı olan ve bireyin kişilik kazanmasını sağlayan bir süreçtir (Gençaydın, 1990). Okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan sanat etkinlikleri çocukların yaratıcılık ve estetik duyarlılığını geliştirmeyi hedefler. Okul öncesi dönemde sanat etkinlikleri düzenleyerek verilen sanat eğitimi, çocukların günlük eğitim programının önemli bir parçasıdır.

Çocukluk yıllarından başlayarak bireyler duyularını geliştirme, araştırma, keşfetme, deneme ve yanılma fırsatlarını edinmeli, farklı iletişim türlerini uygulama gibi yaratıcı davranışın tüm yönlerini deneyimleme fırsatına sahip olmalıdır (Woolf ve Belloli, 2005). Okul öncesi eğitim programları içerisinde yer alan sanat etkinlikleri çocukların bilişsel, duyuşsal ve bedensel etkinlikler yaparak kendilerini ifade etmelerine olanak sağlayan, çok yönlü ve önemli bir sanat aracıdır. Bu nedenle okul öncesi eğitim programı içerisinde yer alan öğrenme merkezleri arasında sanat merkezi de yer alır. Sanat öğrenme merkezi çocukların geçmiş deneyimlerini ve öğrendiklerini temel alarak yeni fikirler ve özgün ürünler ortaya koymalarına olanak tanımaya amaçlayan, farklı malzemelerle etkileşime geçerek keşifler yapabileceği ve farklı deneyimler yaşayabileceği bir merkezdir (MEB, 2012). Sanat öğrenme merkezlerinde pastel boyalar, kuru boyalar, gazlı kalem, sulu boya, renkli fon kartonları, kumaş, cam, farklı yüzeyler, gazete sayfaları, dergi sayfaları, tutkal, makas, ipler, düğmeler, fırçalar ve ressam sehpaları gibi materyaller bulunur.

Sanat etkinlikleri okul öncesi eğitim programlarında yer alsa da, öğretmenlerin sanata yönelik görüş ve davranışları, bu etkinliklerin kalitesini ve çocukların yaratıcı becerilerinin gelişimini etkilemektedir. Mevcut öğretim programını uygulayacak, öğrencilerde istenen davranış değişikliğini gerçekleştirecek birinci kişi öğretmendir (Çetin, 2006). Öğretmenlerin sanat etkinliklerine yönelik yaklaşımları üç farklı yöntem çerçevesinde şekillenmiştir: Öğretmen merkezli sanat etkinlikleri, çocuk merkezli sanat etkinlikleri ve öğretmen rehberliğinde sanat etkinlikleri (Duman ve Öztürk, 2013). Öğretmen merkezli etkinlikler çocukların öğretmen tarafından öngörülen, etkinliğin çerçevesi çizilen ve somut örneklerle ortaya konulan çalışmalara katılımını ifade etmektedir. Şablon çizimleri boyamak, hazır parçaları yapıştırarak benzer ürünlere ulaşmak öğretmen merkezli etkinliklere örnek olarak verilebilir. Öğretmen merkezli etkinliklerde amaç gerçeğe en yakın sanatsal ürünü ortaya koymaktır. Okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların sanat ürünlerinin sergilendiği panolarda sıklıkla görülen birbirinin aynısı sanat çalışmaları öğretmen-merkezli sanat yaklaşımının birer ürünüdür. Çocuk-merkezli etkinlikler ise öğretmen-merkezli etkinliklerin tersine, çocuğun kendi öngördüğü sanat etkinliklerine istediği şekilde katılımını ifade eder. Çocuk-merkezli sanat yaklaşımı çocuğun istek ve çalışmalarına saygı gösterilen ve çocuğun sanatsal ürünü ne olursa olsun kabul edilen bir yaklaşımdır. Gerek öğretmen-merkezli etkinliklerin, gerekse çocuk-merkezli etkinliklerin birbirlerine karşı üstün ve zayıf yönleri vardır. Bu güçlü ve zayıf yönler genel olarak çocuğun yaratıcılık gelişimi ve özgüveni etrafında yoğunlaşmıştır. Öğretmen-merkezli yaklaşımın çocuğun yaratıcı yönünü kısıtlayarak dışa bağımlı hale getirdiği; çocuk-merkezli yaklaşımın ise çocuğun ortaya koyduğu ürüne karşı eleştirel ve yön gösterici olmamasından dolayı, çocuğu tembelleğe ittiği belirtilmiştir (Schirrmacher, 1998).

Öğretmen-rehberliğinde yapılan sanat etkinlikleri ise bu iki yaklaşımın tam ortasında yer almaktadır. Bu yaklaşımda öğretmen çocuğa sanat etkinliğinde rehberlik etmektedir. Etkinlik sürecinde öğretmen çocuğa destek olur ve ona farklı imkân ve materyaller sağlar. Çocuğun istediği etkinliği yapmasına izin verir ve o etkinlik içerisinde başarılı olması için yol gösterir. Bu yol gösterme çocuğa ne yapacağını ya da nasıl yapacağını söylemek yerine, ona yardımcı olabilecek örnekleri ve materyalleri sağlamaktır. Öğretmen-merkezli ve çocuk-merkezli sanat yaklaşımlarının avantajlarını bünyesinde barındırarak, çocuklara daha faydalı olmaya çalışan bu yöntem, aynı zamanda anaokulu öğretmenlerinden beklenen temel öğretim becerilerini kapsamaktadır. Çünkü Millî Eğitim Bakanlığı, Okul Öncesi Eğitim Programında sanat etkinlikleri; çocuğun yaratıcılığını ve hayal gücünü kullanarak problem çözmesine, eleştirel ve çözüm odaklı düşünmesine olanak tanıyan etkinlikler olarak tanımlanmıştır. Daha da önemlisi, çocukların yaratıcılığının geliştirilmesi, okul öncesi eğitim programının temel ilkelerinden biri olarak benimsenmiştir. Buna göre yaratıcılık sadece sanat etkinlikleri ile sınırlandırılmamalı, öğretmen tüm program ve etkinlikleri çocukların yaratıcı yönünü geliştirecek şekilde planlanmalıdır. Bu nedenle okul öncesi eğitim programında öğretmenlere sunulan kazanım ve göstergelerde *yaratıcılık* ele alınmıştır (MEB, 2012).

Okul öncesi eğitim alanına öğretmen yetiştiren kurumların amacı; çocukların yaratıcı becerilerini ve tüm gelişim alanlarını destekleyen sanat etkinlikleri uygulayan öğretmenler yetiştirmektir. Günümüz okul öncesi eğitim programının hazırlanış felsefesinde yer alan yapılandırmacı yaklaşım ve sanat öğretiminde yaşanan gelişmeler; çocuğun kendisinin yaparak, deneyimleyerek, araştırarak ve keşfederek öğrenmesini desteklemektedir. Yapılandırmacı yaklaşım ile sanat öğretimi konusunda görülen bu mükemmel uyum ya da paralellik, aynı zamanda sanat öğretiminde görülebilecek yöntemsel karmaşanın da önüne geçmektedir. Ancak, sanat etkinlikleri için sağlanan cazibeli pek çok hazır materyal, yetişkinlerin çocuğun sanat çalışmasını değerlendirme şekilleri ve öğretmenlerin sanat uygulamalarına etki eden görüşleri, sanat etkinliklerinde farklı uygulamalar görülmesine neden olabilmektedir. Bu çalışma okul öncesi öğretmenliği lisans programında öğrenim gören öğrencilerin, sanat etkinliği uygulamalarına etki ettiği düşünülen görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Okul öncesi eğitim kurumlarında öğretmen ve çocuklar günün önemli bir bölümünü birlikte geçirirler. Öğrenme ortamında çocuğun kabul edildiğini ve grubun bir parçası olduğunu hissetmesi önemlidir (Yıldız ve Şener, 2007). Bununla birlikte çocuğun yaratıcı becerilerinin gelişmesi için öğretmenin kullandığı öğretim yaklaşımı belirleyici bir unsurdur. Ülkemizde okul öncesi eğitim, çocuğu merkez alan bir eğitim sistemidir ve öğretmenlerden etkinlikler içerisinde *kolaylaştırıcı* bir rol üstlenmesi beklenilir. Öğretmen çocuğa kendini sanat yolu ile ifade edebileceği güvenli bir ortam sağlamalıdır. Sanat etkinliği süreci içerisinde çocuğa somut övgü ve dönütler verebilmelidir. Çocukların dikkatini çevreye ve doğaya çekebilmeli, çocukların deneyerek yapmalarına izin vermelidir. Çocukların sanat etkinliklerini çocuklarla beraber değerlendirebilmeli, ortaya çıkan ürün ile ilgili olarak sanatçısı ile konuşabilmelidir. Başarı ortaya çıkan sanatsal üründe olmamakla beraber, sanat etkinliklerinin bir ürün ile sonuçlanması, çocuğun özgüveninin gelişmesi açısından gereklidir (Aral ve Bıçakçı, 2013).

Sanat etkinliklerini hazırlama ve uygulama süreçlerinde öğretmenlerin gerekli bilgi ve anlayış ile donatılmış olması, bu etkinliklerin başarı ile sonuçlanmasını sağlamaktadır. Öğretmenler öğretim faaliyetlerine sadece aldıkları eğitimi değil, kendi karakter

özelliklerini ve alışkanlıklarını da yansıtmaktadır (Turgut, 1977; Ülgen, 1995). Bir öğretmenin eğitime ya da eğitimin belli bir boyutuna dair görüşleri, onların öğretmenlik uygulamalarını önemli ölçüde etkilemektedir (Morgan, 1980). Bununla birlikte lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyetleri ya da mezun oldukları lise türü gibi bağımsız değişkenlerin, lisans öğrencilerinin alana yönelik görüşlerinde farklı şekil ve derecelerde etkileri olduğu bulunmuştur (İlter ve Köksalan, 2011; Çelenk, 1988). Okul öncesi öğretmenliği lisans programında öğrenim gören öğrencilerin alana yönelik nasıl bir görüş ile geldiği ve bu görüşlerinin ne şekilde gelişip şekillendiğini görmek, programın başarı ile yürütülmesi ya da programın başarısının ölçülmesi açısından önemlidir. Okul öncesi öğretmenliği lisans programlarında okuyan erkek öğrenci sayısı yok denecek kadar azdır. Bu nedenle bu çalışma okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci ve dördüncü sınıf kız öğrencilerinin sanat etkinliklerine karşı görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmada okul öncesi öğretmenliği lisans programında okuyan birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin, sanat etkinliklerine yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin sanat etkinliklerine karşı görüşlerinin nasıl olduğu ve aralarında anlamlı bir fark olup olmadığı sorgulanmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin mezun oldukları okul türünün sanat etkinliklerine yönelik görüşleri üzerinde etkisi de incelenmiştir.

3. YÖNTEM

Araştırmanın çalışma evreni, 2012-2013 öğretim yılında Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören birinci ve dördüncü sınıf öğrenciler oluşturmaktadır. Bu öğrenciler içerisinden çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyenler arasından sistematik tesadüfî örnekleme yöntemi ile birinci sınıflardan yüz (n=100) ve dördüncü sınıflardan yüz (n=100) olmak üzere toplam iki yüz (n=200) öğrenci örnekleme olarak seçilmiştir. Örnekleme oluşturan birinci sınıf öğrencilerinin otuz tanesi (n=30) ve dördüncü sınıf öğrencilerinin otuz dört tanesi (n=34) meslek lisesi mezunudur. Programda okuyan erkek öğrenci sayısı bayan öğrenci sayısına göre oldukça düşüktür. Ayrıca; çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen erkek öğrenci sayısının da az olması nedeni ile erkek öğrenciler örnekleme alınmamıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Sanat Etkinlikleri Görüş Anketi (SEGA) kullanılmıştır. SEGA'nın hazırlanmasında Jill Englebright Fox ve Robert Schinmacher tarafından önerilen okul öncesi eğitimcisinin sanat etkinliklerine yaklaşımında kendini değerlendirme soruları temel alınmıştır (Fox ve Schinmacher, 2012). Anket soruları üç uzman görüşüne başvurulmuş ve gerekli düzeltmeler yapılarak kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Anketin ilk on sorusu katılımcıların belirtilen görüşlere katılım düzeyini belirlemek, son beş sorusu ise belirtilen etkinliğin yaratıcı yönünü değerlendirmek şeklinde tasarlanmıştır. Öğrencilerin sanat etkinliklerine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla anket sorularında beşli likert tipi derecelendirme (5=tamamen katılıyorum, 4=katılıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 2=katılmıyorum, 1=hiç katılmıyorum) kullanılmıştır.

Toplanan veriler ki kare testi kullanılarak analiz edilmiştir. Ki kare testi iki farklı örnekleme grubunun ortalamalarını karşılaştırmak için kullanılır (Küçükşille, 2008). Bu çalışmanın veri kodlama ve çözümleme aşamalarında SPSS 18.0 programından yararlanılmıştır.

4. BULGULAR

Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencilerinin mezun oldukları okul türüne göre sanat etkinlikleri görüş anketine ilişkin ki kare test sonuçları Çizelge 1'de sunulmuştur.

Çizelge 1. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okul Türüne Göre Ki Kare Test Sonuçları

Soru #	L. Sınıf Üstü	Tamamen Katılıyorum (5)	Katılıyorum (4)	Kısmen Katılıyorum (3)	Katılmıyorum (2)	Hiç Katılmıyorum (1)	χ^2	P
1	G	57 (%81)	06 (%09)	06 (%09)	01 (%01)	00 (%00)	11,223	0,011
	M	16 (%54)	10 (%33)	04 (%13)	00 (%00)	00 (%00)		
2	G	14 (%20)	46 (%66)	07 (%10)	01 (%01)	02 (%03)	2,676	0,613
	M	04 (%13)	24 (%80)	02 (%07)	00 (%00)	00 (%00)		
3	G	53 (%76)	10 (%14)	07 (%10)	00 (%00)	00 (%00)	4,804	0,091
	M	22 (%73)	08 (%27)	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)		
4	G	55 (%79)	12 (%17)	03 (%04)	00 (%00)	00 (%00)	1,646	0,439
	M	26 (%87)	04 (%13)	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)		
5	G	00 (%00)	02 (%03)	07 (%10)	12 (%17)	49 (%70)	4,825	0,185
	M	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)	04 (%13)	26 (%87)		
6	G	51 (%73)	09 (%13)	06 (%09)	03 (%04)	01 (%01)	12,313	0,015
	M	12 (%40)	11 (%37)	06 (%20)	01 (%03)	00 (%00)		
7	G	09 (%13)	10 (%15)	47 (%67)	03 (%04)	01 (%01)	15,382	0,004
	M	00 (%00)	14 (%47)	16 (%53)	00 (%00)	00 (%00)		
8	G	03 (%04)	05 (%07)	05 (%07)	44 (%63)	13 (%19)	11,423	0,022
	M	02 (%07)	04 (%13)	07 (%23)	17 (%57)	00 (%00)		
9	G	00 (%00)	00 (%00)	06 (%09)	48 (%68)	16 (%23)	1,429	0,490
	M	00 (%00)	00 (%00)	02 (%07)	24 (%80)	04 (%13)		
10	G	46 (%65)	13 (%19)	07 (%10)	02 (%03)	02 (%03)	3,382	0,496
	M	16 (%54)	10 (%33)	03 (%10)	01 (%03)	00 (%00)		
11	G	00 (%00)	01 (%01)	03 (%04)	53 (%76)	13 (%19)	13,241	0,010
	M	02 (%07)	01 (%03)	06 (%20)	19 (%63)	02 (%07)		
12	G	05 (%07)	07 (%10)	34 (%49)	14 (%20)	10 (%14)	7,051	0,133
	M	01 (%03)	07 (%23)	18 (%60)	02 (%07)	02 (%07)		
13	G	05 (%07)	12 (%17)	30 (%43)	13 (%19)	10 (%14)	3,671	0,452
	M	03 (%10)	04 (%13)	18 (%60)	03 (%10)	02 (%07)		
14	G	51 (%73)	09 (%13)	10 (%14)	00 (%00)	00 (%00)	2,925	0,232
	M	19 (%19)	08 (%08)	03 (%03)	00 (%00)	00 (%00)		
15	G	04 (%06)	12 (%17)	17 (%24)	16 (%23)	21 (%30)	11,671	0,020
	M	00 (%00)	00 (%00)	05 (%16)	14 (%47)	11 (%37)		

$P \leq 0,05$

Genel Lise (G)=%100 Meslek Lisesi (M)=%100

Çizelge 1. incelendiğinde anketin birinci maddesi olan (*çocuklar sanat çalışması yapmak için dışarıdan motive edilmelidir*) görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %81 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %54 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,011$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %33 oranı ile *katılıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin ikinci maddesi olan (*sanat çalışması her zaman eve götürülebilecek bir ürünle sonuçlanmalıdır*) görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri %66 oranında *katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %80 olarak bulunmuştur. Ki kare testine göre iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p=0,613$).

Anketin üçüncü maddesi olan (*sanat çalışması çocukların yaratıcılığını kullanmasına izin vermelidir*) görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %76 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %73 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,091$).

Anketin dördüncü maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun gelişim özelliklerine göre planlanmalıdır*) görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %79 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %87 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,439$).

Anketin beşinci maddesi olan (*sanat yolu ile keşfetmek ve deneyim edinmek önemli bir zaman kaybıdır*) görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %70 oranında *hiç katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %87 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,185$).

Anketin altıncı maddesi olan (*küçük çocukların sanat etkinlikleri 15-20 dakikadan uzun sürmemelidir*) görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %73 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %40 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,015$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %37 oranı ile *katılıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin yedinci maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun başarısını güvence altına alacak şekilde planlanmalıdır*) görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de *kısmen katılıyorum* yanıtı vermişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %67 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %53 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,004$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %47 oranı ile *katılıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin sekizinci maddesi olan (*çocuğun sanat çalışmasının öğretmenin aklında olan ürünü yansıtabilecek şekilde gelişmesi önemlidir*) görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %63 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %57 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,022$).

Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %19 oranı ile *hiç katılmıyorum* şeklinde olurken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerinin ikinci sıradaki görüşü %23 oranı ile *kısmen katılıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin dokuzuncu maddesi olan (*sanat ürününün bitmiş hali, onun oluşmasını sağlayan basamaklardan daha önemlidir*) görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %68 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %80 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,490$).

Anketin onuncu maddesi olan (*işini yapan ya da doğru davranan çocuklara bir ödül olarak sanat etkinliği yaptırmak sanatın en iyi kullanımudur*) görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %65 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %54 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,496$).

Anketin on birinci maddesinde yer alan etkinliğin (*bir öğretmen, bahar temalı ünitesi ile ilgili olarak beyaz tavşan şeklini fotokopi ile çoğaltmıştır. Çocuklar bu tavşan şeklini boyayacak, kesecek ve yumurta şeklinde mor renkli kartonlara yapıştıracaktır*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %76 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %63 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,010$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %19 oranı ile *hiç katılmıyorum* şeklinde olurken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerinin ikinci sıradaki görüşü %20 oranı ile *kısmen katılıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin on ikinci maddesinde yer alan etkinliğin (*çizgilerin içinde kalarak ve temiz bir şekilde boyama kitabı sayfalarını boyamak*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de *kısmen katılıyorum* yanıtı vermişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %49 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %60 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,133$).

Anketin on üçüncü maddesinde yer alan etkinliğin (*bir roket resminin içinde yer alan 1 numara ile ayrılmış alanları kırmızıya, 2 ile numaralanmış alanları sarıya ve 3 ile numaralanmış alanları maviye boyamak*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de *kısmen katılıyorum* yanıtı vermişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %43 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %60 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,452$).

Anketin on dördüncü maddesinde yer alan etkinliğin (*çocukların en son gittikleri okul gezisi ile ilgili en çok sevdikleri şeyin resmini yapıp, sulu boya ile boyamaları*) yaratıcı

yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup birinci sınıf öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %73 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri için bu oran %63 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,232$).

Anketin on beşinci maddesinde yer alan etkinliğin (*öğretmen tarafından dikkatlice çizilmiş bir fok balığı resmini çocukların kesip yapıştırmaları*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri %30 oranında *hiç katılmazken*, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin %47 oranında *katılmıyorum* cevabı verdikleri görülmüştür. Genel lise ve meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,020$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %24 oranı ile *kısmen katılmıyorum* şeklinde olurken, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerinin ikinci sıradaki görüşü %37 oranı ile *hiç katılmıyorum* şeklinde olmuştur.

Okul öncesi öğretmenliği lisans programı dördüncü sınıf öğrencilerinin mezun oldukları okul türüne göre sanat etkinlikleri görüş anketine ilişkin ki kare test sonuçları Çizelge 2’de sunulmuştur.

Çizelge 2.Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Okul Türüne Göre Ki Kare Test Sonuçları

Soru #	A Sınıf Lise Türü	Tamamen Katılıyorum (3)	Katılıyorum (4)	Kısmen Katılıyorum (3)	Katılmıyorum (2)	Hiç Katılmıyorum (1)	χ^2	P.
1	G	51 (%77)	06 (%09)	08 (%12)	01 (%02)	00 (%00)	6,990	0,072
	M	19 (%56)	09 (%26)	06 (%18)	00 (%00)	00 (%00)		
2	G	13 (%20)	01 (%02)	04 (%06)	47 (%71)	01 (%02)	51,240	0,000
	M	27 (%79)	05 (%15)	02 (%06)	00 (%00)	00 (%00)		
3	G	45 (%68)	16 (%24)	05 (%08)	00 (%00)	00 (%00)	3,637	0,161
	M	28 (%82)	06 (%18)	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)		
4	G	53 (%80)	11 (%17)	02 (%03)	00 (%00)	00 (%00)	3,542	0,170
	M	32 (%94)	02 (%06)	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)		
5	G	00 (%00)	00 (%00)	04 (%06)	05 (%08)	57 (%86)	12,319	0,002
	M	00 (%00)	00 (%00)	01 (%03)	12 (%35)	21 (%62)		
6	G	12 (%18)	15 (%23)	37 (%56)	02 (%03)	00 (%00)	2,849	0,416
	M	03 (%09)	08 (%23)	23 (%68)	00 (%00)	00 (%00)		
7	G	02 (%03)	08 (%12)	43 (%65)	08 (%12)	05 (%08)	42,679	0,000
	M	00 (%00)	26 (%76)	08 (%24)	00 (%00)	00 (%00)		
8	G	02 (%03)	08 (%12)	43 (%65)	08 (%12)	05 (%08)	8,727	0,068
	M	02 (%06)	11 (%32)	17 (%50)	04 (%12)	00 (%00)		
9	G	00 (%00)	00 (%00)	02 (%03)	47 (%71)	17 (%26)	1,906	0,386
	M	00 (%00)	00 (%00)	02 (%06)	27 (%79)	05 (%15)		
10	G	05 (%08)	04 (%06)	53 (%80)	02 (%03)	02 (%03)	14,455	0,000
	M	09 (%26)	07 (%21)	18 (%53)	00 (%00)	00 (%00)		
11	G	00 (%00)	01 (%02)	01 (%02)	40 (%60)	24 (%36)	4,548	0,208
	M	00 (%00)	00 (%00)	01 (%03)	27 (%79)	06 (%18)		
12	G	00 (%00)	02 (%03)	09 (%14)	26 (%39)	29 (%44)	6,810	0,078
	M	00 (%00)	00 (%00)	10 (%29)	16 (%47)	08 (%24)		
13	G	00 (%00)	02 (%03)	08 (%12)	33 (%50)	23 (%35)	4,847	0,183
	M	00 (%00)	01 (%03)	10 (%30)	12 (%35)	11 (%32)		
14	G	39 (%59)	16 (%24)	11 (%17)	00 (%00)	00 (%00)	1,147	0,564
	M	22 (%65)	09 (%26)	03 (%09)	00 (%00)	00 (%00)		
15	G	00 (%00)	03 (%05)	15 (%23)	22 (%33)	26 (%39)	2,880	0,411
	M	00 (%00)	00 (%00)	05 (%15)	12 (%35)	17 (%50)		

$P < 0,05$

Genel Lise (G)=%100 Meslek Lisesi (M)=%100

Çizelge 2. incelendiğinde anketin birinci maddesi olan (*çocuklar sanat çalışması yapmak için dışarıdan motive edilmelidir*) görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrenciler de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %77 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %56 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,072$).

Anketin ikinci maddesi olan (*sanat çalışması her zaman eve götürülebilecek bir ürünle sonuçlanmalıdır*) görüşüne genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrenciler %71 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri %79 oranında *tamamen katıldıklarını* belirtmişlerdir. Ki kare testine göre iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p=0,000$). Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %20 oranı ile *tamamen katılmıyorum* şeklinde olurken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %15 oranı ile *katılıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin üçüncü maddesi olan (*sanat çalışması çocukların yaratıcılığını kullanmasına izin vermelidir*) görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %68 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %82 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,161$).

Anketin dördüncü maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun gelişim özelliklerine göre planlanmalıdır*) görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %80 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %94 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,170$).

Anketin beşinci maddesi olan (*sanat yolu ile keşfetmek ve deneyim edinmek önemli bir zaman kaybıdır*) görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %86 oranında *hiç katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %62 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,002$). Meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %35 oranı ile *katılmıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin altıncı maddesi olan (*küçük çocukların sanat etkinlikleri 15-20 dakikadan uzun sürmemelidir*) görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %56 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %68 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,416$).

Anketin yedinci maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun başarısını güvence altına alacak şekilde planlanmalıdır*) görüşüne dördüncü sınıf genel lise mezunu öğrenciler %65 oranında *kısmen katıldıklarını* belirtirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri

%76 oranında *katıldıklarını* belirtmişlerdir. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %12 oranı ile *katılmıyorum* şeklinde olurken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %24 oranı ile *kısmen katılıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin sekizinci maddesi olan (*çocuğun sanat çalışmasının öğretmenin aklında olan ürünü yansıtacak şekilde gelişmesi önemlidir*) görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de *kısmen katıldıklarını* belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %65 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %50 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,068$).

Anketin dokuzuncu maddesi olan (*sanat ürününün bitmiş hali, onun oluşmasını sağlayan basamaklardan daha önemlidir*) görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de *katılmadıklarını* belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %71 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %79 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,386$).

Anketin onuncu maddesi olan (*işini yapan ya da doğru davranan çocuklara bir ödül olarak sanat etkinliği yaptırmak sanatın en iyi kullanımındır*) görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de *kısmen katıldıklarını* belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrenciler bu görüşe %80 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %53 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,006$). Meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %21 oranı ile *katılıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin on birinci maddesinde yer alan etkinliğin (bir öğretmen, bahar temalı ünitesi ile ilgili olarak beyaz tavşan şeklini fotokopi ile çoğaltmıştır. Çocuklar bu tavşan şeklini boyayacak, kesecek ve yumurta şeklinde mor renkli kartonlara yapıştıracaktır) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de *katılmadıklarını* belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %60 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %79 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,208$).

Anketin on ikinci maddesinde yer alan etkinliğin (*çizgilerin içinde kalarak ve temiz bir şekilde boyama kitabı sayfalarını boyamak*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de *katılmadıklarını* belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrenciler bu görüşe %44 oranında *hiç katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri %47 oranı ile *katılmadıklarını* belirtmişlerdir. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,078$).

Anketin on üçüncü maddesinde yer alan etkinliğin (bir roket resminin içinde yer alan 1 numara ile ayrılmış alanları kırmızıya, 2 ile numaralanmış alanları sarıya ve 3 ile

numaralanmış alanları maviye boyamak) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %50 oranında katılmıyorum cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %35 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,183$).

Anketin on dördüncü maddesinde yer alan etkinliğin (*çocukların en son gittikleri okul gezisi ile ilgili en çok sevdikleri şeyin resmini yapıp, sulu boya ile boyamaları*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %59 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %65 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,564$).

Anketin on beşinci maddesinde yer alan etkinliğin (*öğretmen tarafından dikkatlice çizilmiş bir fok balığı resmini çocukların kesip yapıştırmaları*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup dördüncü sınıf öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe %39 oranında *hiç katılmıyorum* cevabı verirken, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %50 olarak bulunmuştur. Genel lise ve meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,411$).

Okul öncesi öğretmenliği lisans programı, genel liseden mezun birinci ve dördüncü sınıf lisans öğrencilerinin sanat etkinlikleri görüş anketine ilişkin ki kare test sonuçları Çizelge 3.'te sunulmuştur.

Çizelge 3. Genel Lise Mezunu Öğrencilerin Okuduğu Sınıfa Göre Ki Kare Testi Sonuçları

Soru #	Genel Lise	Tamamen Kabuluyorum (5)	Kabuluyorum (4)	Kısmen Kabuluyorum (3)	Kabulmuyorum (2)	Hiç Kabulmuyorum (1)	χ^2	p
1	1	57 (%81)	06 (%09)	06 (%09)	01 (%01)	00 (%00)	0,502	0,918
	4	51 (%77)	06 (%09)	08 (%12)	01 (%02)	00 (%00)		
2	1	14 (%20)	46 (%66)	07 (%10)	01 (%01)	02 (%03)	91,196	0,000
	4	14 (%21)	00 (%00)	04 (%06)	47 (%71)	01 (%02)		
3	1	53 (%76)	10 (%14)	07 (%10)	00 (%00)	00 (%00)	2,255	0,324
	4	45 (%68)	16 (%24)	05 (%08)	00 (%00)	00 (%00)		
4	1	55 (%79)	12 (%17)	03 (%04)	00 (%00)	00 (%00)	0,163	0,922
	4	53 (%80)	11 (%17)	02 (%03)	00 (%00)	00 (%00)		
5	1	00 (%00)	02 (%03)	07 (%10)	12 (%17)	49 (%70)	6,192	0,103
	4	00 (%00)	00 (%00)	04 (%06)	05 (%08)	57 (%86)		
6	1	51 (%73)	09 (%13)	06 (%09)	03 (%04)	01 (%01)	49,117	0,000
	4	12 (%18)	15 (%23)	37 (%56)	02 (%03)	00 (%00)		
7	1	09 (%13)	10 (%14)	47 (%67)	03 (%05)	01 (%01)	9,685	0,046
	4	02 (%03)	08 (%12)	43 (%65)	08 (%12)	05 (%08)		
8	1	03 (%04)	05 (%07)	05 (%07)	44 (%63)	13 (%19)	59,388	0,000
	4	02 (%03)	08 (%12)	42 (%65)	08 (%12)	06 (%08)		
9	1	00 (%00)	00 (%00)	06 (%09)	48 (%68)	16 (%23)	1,925	0,382
	4	00 (%00)	00 (%00)	02 (%03)	47 (%71)	17 (%26)		
10	1	46 (%66)	13 (%18)	07 (%10)	02 (%03)	02 (%03)	72,938	0,000
	4	05 (%08)	04 (%06)	53 (%80)	02 (%03)	02 (%03)		
11	1	00 (%00)	01 (%01)	03 (%04)	53 (%76)	13 (%19)	5,975	0,113
	4	00 (%00)	01 (%02)	01 (%02)	40 (%60)	24 (%36)		
12	1	05 (%07)	07 (%10)	34 (%49)	14 (%20)	10 (%14)	35,082	0,000
	4	00 (%00)	02 (%03)	09 (%14)	26 (%39)	29 (%44)		
13	1	05 (%07)	12 (%17)	30 (%43)	13 (%19)	10 (%14)	38,612	0,000
	4	00 (%00)	02 (%03)	08 (%12)	33 (%50)	23 (%35)		
14	1	51 (%73)	09 (%13)	10 (%14)	00 (%00)	00 (%00)	3,493	0,174
	4	39 (%59)	16 (%24)	11 (%17)	00 (%00)	00 (%00)		
15	1	04 (%06)	12 (%17)	17 (%24)	16 (%23)	21 (%30)	10,896	0,028
	4	00 (%00)	03 (%05)	15 (%23)	22 (%33)	26 (%39)		

P<0,05

Genel Lise (1. Sınıf)=%100 Genel Lise (4. Sınıf)=%100

Çizelge 3. incelendiğinde anketin birinci maddesi olan (*çocuklar sanat çalışması yapmak için dışarıdan motive edilmelidir*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %81 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %77 olarak bulunmuştur. Genel lise mezunu birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,918$).

Anketin ikinci maddesi olan (*sanat çalışması her zaman eve götürülebilecek bir ürünle sonuçlanmalıdır*) görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrenciler %46 oranında *katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %71 oranında *katılmadıklarını* belirtmiştir. Ki kare testine göre iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p=0,000$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %20 oranı ile *tamamen katılıyorum* şeklinde olurken, genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü de %21 oranı ile *tamamen katılıyorum* olmuştur.

Anketin üçüncü maddesi olan (*sanat çalışması çocukların yaratıcılığını kullanmasına izin vermelidir*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %76 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %68 olarak bulunmuştur. Genel lise

mezunu birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,324$).

Anketin dördüncü maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun gelişim özelliklerine göre planlanmalıdır*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %79 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %80 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,922$).

Anketin beşinci maddesi olan (*sanat yolu ile keşfetmek ve deneyim edinmek önemli bir zaman kaybıdır*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %70 oranında *hiç katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %86 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,103$).

Anketin altıncı maddesi olan (*küçük çocukların sanat etkinlikleri 15-20 dakikadan uzun sürmemelidir*) görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrenciler %73 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %56 oranında *kısmen katıldıklarını* belirtmiştir. Ki kare testine göre iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p=0,000$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %13 oranı ile *katılıyorum* şeklinde olurken, genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü de %23 oranı ile *katılıyorum* olmuştur.

Anketin yedinci maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun başarısını güvence altına alacak şekilde planlanmalıdır*) görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri %67 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %65 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,046$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sırada yer alan görüşü %14 oranı ile *katılıyorum* ve üçüncü sırada %13 oranı ile *tamamen katılıyorum* olurken, genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencilerinin ikinci sırada yer alan görüşü %12 oranı ile *katılıyorum* ve yine %12 oranı ile *katılmıyorum* olmuştur.

Anketin sekizinci maddesi olan (*çocuğun sanat çalışmasının öğretmenin aklında olan ürünü yansıtabilecek şekilde gelişmesi önemlidir*) görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri %63 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %65 oranında *kısmen katıldıklarını* belirtmiştir. Genel lise mezunu birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sırada yer alan görüşü %19 oranı ile *hiç katılmıyorum* olurken, dördüncü sınıf öğrencilerinin ikinci ve üçüncü sırada gelen görüşü %12 oranı ile *katılıyorum* ve *katılmıyorum* olarak bulunmuştur.

Anketin dokuzuncu maddesi olan (*sanat ürününün bitmiş hali, onun oluşmasını sağlayan basamaklardan daha önemlidir*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %68 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %71 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,382$).

Anketin onuncu maddesi olan (işini yapan ya da doğru davranan çocuklara bir ödül olarak sanat etkinliği yaptırmak sanatın en iyi kullanımudur) görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri %66 oranında tamamen katılıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %80 oranında kısmen katıldıklarını belirtmiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %18 oranı ile tamamen katılıyorum şeklinde olurken, genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %08 oranı ile tamamen katılıyorum olmuştur.

Anketin on birinci maddesinde yer alan etkinliğin (bir öğretmen, bahar temalı ünitesi ile ilgili olarak beyaz tavşan şeklini fotokopi ile çoğaltmıştır. Çocuklar bu tavşan şeklini boyayacak, kesecek ve yumurta şeklinde mor renkli kartonlara yapıştıracaktır) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %76 oranında katılmıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrenciler için bu oran %60 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,113$).

Anketin on ikinci maddesinde yer alan etkinliğin (*çizgilerin içinde kalarak ve temiz bir şekilde boyama kitabı sayfalarını boyamak*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri %49 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %44 oranında *hiç katıldıklarını* belirtmiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %20 oranı ile *katılmıyorum* şeklinde olurken, genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü de %39 oranı ile *katılmıyorum* olmuştur.

Anketin on üçüncü maddesinde yer alan etkinliğin (bir roket resminin içinde yer alan 1 numara ile ayrılmış alanları kırmızıya, 2 ile numaralanmış alanları sarıya ve 3 ile numaralanmış alanları maviye boyamaları) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri %43 oranında kısmen katılıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %50 oranında katılmadıklarını belirtmiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %19 oranı ile *katılmıyorum* şeklinde olurken, genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %35 oranı ile *hiç katılmıyorum* olmuştur.

Anketin on dördüncü maddesinde yer alan etkinliğin (*çocukların en son gittikleri okul gezisi ile ilgili en çok sevdikleri şeyin resmini yapıp, sulu boya ile boyamaları*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %73 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %59 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,174$).

Anketin on beşinci maddesinde yer alan etkinliğin (*öğretmen tarafından dikkatlice çizilmiş bir fok balığı resmini çocukların kesip yapıştırmaları*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne genel lise mezunu birinci sınıf öğrencileri %30 oranında *hiç katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %39 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık

vardır ($p=0,028$). Genel lise mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %24 oranı ile *kısmen katılıyorum* şeklinde olurken, genel lise mezunu dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü de %33 oranı ile *katılmıyorum* olmuştur.

Okul öncesi öğretmenliği lisans programı, meslek lisesi çocuk gelişimi bölümünden mezun birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin sanat etkinlikleri görüş anketine ilişkin ki kare test sonuçları Çizelge 4’de sunulmuştur.

Çizelge 4. Meslek Lisesi Mezunu Öğrencilerin Okuduğu Sınıfa Göre Ki Kare Test Sonuçları

Soru #	Meslek Lisesi	Tamamen Katılıyorum (5)	Katılıyorum (4)	Kısmen Katılıyorum (3)	Katılmıyorum (2)	HİÇ Katılmıyorum (1)	χ^2	P
1	1	16 (%54)	10 (%33)	04 (%13)	00 (%00)	00 (%00)	0,462	0,794
	4	19 (%56)	09 (%26)	06 (%18)	00 (%00)	00 (%00)		
2	1	04 (%07)	24 (%80)	02 (%13)	00 (%00)	00 (%00)	29,378	0,000
	4	27 (%79)	05 (%15)	02 (%06)	00 (%00)	00 (%00)		
3	1	22 (%73)	08 (%27)	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)	0,759	0,384
	4	28 (%82)	06 (%18)	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)		
4	1	26 (%87)	04 (%13)	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)	1,041	0,307
	4	32 (%94)	02 (%06)	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)		
5	1	00 (%00)	00 (%00)	00 (%00)	04 (%13)	26 (%87)	5,303	0,071
	4	00 (%00)	00 (%00)	01 (%03)	12 (%35)	21 (%62)		
6	1	12 (%40)	11 (%37)	06 (%20)	01 (%03)	00 (%00)	16,654	0,001
	4	03 (%09)	08 (%23)	23 (%68)	00 (%00)	00 (%00)		
7	1	00 (%00)	14 (%53)	16 (%47)	00 (%00)	00 (%00)	6,040	0,014
	4	00 (%00)	26 (%76)	08 (%24)	00 (%00)	00 (%00)		
8	1	02 (%07)	04 (%13)	07 (%23)	17 (%57)	00 (%00)	15,291	0,002
	4	02 (%06)	11 (%32)	17 (%50)	04 (%12)	00 (%00)		
9	1	00 (%00)	00 (%00)	02 (%07)	24 (%80)	04 (%13)	0,038	0,981
	4	00 (%00)	00 (%00)	02 (%06)	27 (%79)	05 (%15)		
10	1	16 (%54)	10 (%33)	03 (%10)	01 (%03)	00 (%00)	14,008	0,003
	4	09 (%27)	07 (%20)	18 (%53)	00 (%00)	00 (%00)		
11	1	02 (%07)	01 (%03)	06 (%20)	19 (%63)	02 (%07)	9,751	0,045
	4	00 (%00)	00 (%00)	01 (%03)	27 (%79)	06 (%18)		
12	1	01 (%03)	07 (%23)	18 (%60)	02 (%07)	02 (%07)	24,621	0,000
	4	00 (%00)	00 (%00)	10 (%29)	16 (%47)	08 (%24)		
13	1	03 (%10)	04 (%13)	18 (%60)	03 (%10)	02 (%07)	18,539	0,001
	4	00 (%00)	01 (%03)	10 (%29)	12 (%35)	11 (%33)		
14	1	19 (%63)	08 (%27)	03 (%10)	00 (%00)	00 (%00)	0,028	0,986
	4	22 (%65)	09 (%26)	03 (%09)	00 (%00)	00 (%00)		
15	1	00 (%00)	00 (%00)	05 (%17)	14 (%47)	11 (%36)	1,194	0,550
	4	00 (%00)	00 (%00)	05 (%15)	12 (%35)	17 (%50)		

$P \leq 0,05$

Meslek Lisesi (1. Sınıf)=%100

Meslek Lisesi (4. Sınıf)=%100

Çizelge 4. incelendiğinde anketin birinci maddesi olan (*çocuklar sanat çalışması yapmak için dışarıdan motive edilmelidir*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %54 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %56 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,794$).

Anketin ikinci maddesi olan (*sanat çalışması her zaman eve götürülebilecek bir ürünle sonuçlanmalıdır*) görüşüne meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri %80 oranında *katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %79 oranında *tamamen*

katıldıklarını belirtmiştir. Ki kare testine göre iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p=0,000$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %13 oranı ile *kısmen katılıyorum* şeklinde olurken, dördüncü sınıf öğrencilerin %15 oranı ile *katılıyorum* şeklinde olmuştur.

Anketin üçüncü maddesi olan (*sanat çalışması çocukların yaratıcılığını kullanmasına izin vermelidir*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %73 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, bu oran dördüncü sınıf öğrencileri için %82 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,384$).

Anketin dördüncü maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun gelişim özelliklerine göre planlanmalıdır*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %87 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %94 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,307$).

Anketin beşinci maddesi olan (*sanat yolu ile keşfetmek ve deneyim edinmek önemli bir zaman kaybıdır*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %87 oranında *hiç katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %62 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,071$).

Anketin altıncı maddesi olan (*küçük çocukların sanat etkinlikleri 15-20 dakikadan uzun sürmemelidir*) görüşüne meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri %40 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %68 oranında *kısmen katıldıklarını* belirtmiştir. Ki kare testine göre iki grubun görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır ($p=0,001$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %37 oranı ile *katılıyorum* olurken, dördüncü sınıf öğrencileri de ikinci sırada %23 oranı ile *katılıyorum* cevabı vermişlerdir.

Anketin yedinci maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun başarısını güvence altına alacak şekilde planlanmalıdır*) görüşüne meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri %53 oranında *katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %76 oranında *katılıyorum* cevabı vermiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,014$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %47 oranı ile *kısmen katılıyorum* olurken, dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşü de ikinci sırada %24 oranı ile *kısmen katılıyorum* olmuştur.

Anketin sekizinci maddesi olan (*çocuğun sanat çalışmasının öğretmenin aklında olan ürünü yansıtabilecek şekilde gelişmesi önemlidir*) görüşüne meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri %57 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %50 oranında *kısmen katıldıklarını* belirtmiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,002$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %23 oranı ile *kısmen katılıyorum* olurken, dördüncü sınıf öğrencilerinin ikinci sıradaki görüşü %32 oranı ile *katılıyorum* olmuştur.

Anketin dokuzuncu maddesi olan (*sanat ürününün bitmiş hali, onun oluşmasını sağlayan basamaklardan daha önemlidir*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %80 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %79 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,981$).

Anketin onuncu maddesi olan (işini yapan ya da doğru davranan çocuklara bir ödül olarak sanat etkinliği yaptırmak sanatın en iyi kullanımınıdır) görüşüne meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri %54 oranında tamamen katılıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %53 oranında kısmen katıldıklarını belirtmiştir. . Meslek lisesi mezunu birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,003$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %33 oranı ile katılıyorum olurken, dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşü ikinci sırada %27 oranı ile tamamen katılıyorum olmuştur.

Anketin on birinci maddesinde yer alan etkinliğin (bir öğretmen, bahar temalı ünitesi ile ilgili olarak beyaz tavşan şeklini fotokopi ile çoğaltmıştır. Çocuklar bu tavşan şeklini boyayacak, kesecek ve yumurta şeklinde mor renkli kartonlara yapıştıracaktır) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri %63 oranında katılmıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %79 olarak bulunmuştur. Meslek lisesi mezunu birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,045$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %20 oranı ile kısmen katılıyorum olurken, dördüncü sınıf öğrencilerin görüşü ikinci sıradaki görüşü %18 oranı ile hiç katılmıyorum olmuştur.

Anketin on ikinci maddesinde yer alan etkinliğin (*çizgilerin içinde kalarak ve temiz bir şekilde boyama kitabı sayfalarını boyamak*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri %60 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %47 oranında *katılmadıklarını* belirtmiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %23 oranı ile *katılıyorum* olurken, dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %29 oranı ile *kısmen katılıyorum* olmuştur.

Anketin on üçüncü maddesinde yer alan etkinliğin (bir roket resminin içinde yer alan 1 numara ile ayrılmış alanları kırmızıya, 2 ile numaralanmış alanları sarıya ve 3 ile numaralanmış alanları maviye boyamaları) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri %60 oranında kısmen katılıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %35 oranında katılmadıklarını belirtmiştir. Meslek lisesi mezunu birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,001$). Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %13 oranı ile katılıyorum olurken, dördüncü sınıf öğrencilerin ikinci sıradaki görüşü %33 oranı ile hiç katılmıyorum olmuştur.

Anketin on dördüncü maddesinde yer alan etkinliğin (*çocukların en son gittikleri okul gezisi ile ilgili en çok sevdikleri şeyin resmini yapıp, sulu boya ile boyamaları*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de olumlu yanıt vermişlerdir. Meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %63 oranında *tamamen*

katılıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %65 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,986$).

Anketin on beşinci maddesinde yer alan etkinliğin (*öğretmen tarafından dikkatlice çizilmiş bir fok balığı resmini çocukların kesip yapıştırmaları*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencileri %47 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %50 oranında hiç katılmadıklarını bildirmişlerdir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,550$).

Okul öncesi öğretmenliği lisans programı, birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin sanat etkinlikleri görüş anketine ilişkin ki kare test sonuçları Çizelge 5’de sunulmuştur.

Çizelge 5. Lisans Öğrencilerinin Okudukları Sınıfa Göre Ki Kare Test Sonuçları

Soru #	Sınıf	Tamamen Katılıyorum (5)	Katılıyorum (4)	Kısmen Katılıyorum (3)	Katılmıyorum (2)	Hiç Katılmıyorum (1)	χ^2	P
1	1	73 (%73)	16 (%16)	10 (%10)	01 (%01)	00 (%00)	1,855	0,603
	4	70 (%70)	15 (%15)	14 (%14)	01 (%01)	00 (%00)		
2	1	18 (%18)	70 (%70)	09 (%09)	01 (%01)	02 (%02)	1,322	0,858
	4	19 (%19)	72 (%72)	06 (%06)	02 (%02)	01 (%01)		
3	1	75 (%75)	18 (%18)	07 (%07)	00 (%00)	00 (%00)	1,360	0,507
	4	73 (%73)	22 (%22)	05 (%05)	00 (%00)	00 (%00)		
4	1	81 (%81)	16 (%16)	03 (%03)	00 (%00)	00 (%00)	0,607	0,738
	4	85 (%85)	13 (%13)	02 (%02)	00 (%00)	00 (%00)		
5	1	00 (%00)	02 (%02)	07 (%07)	16 (%16)	75 (%75)	2,422	0,489
	4	00 (%00)	00 (%00)	05 (%05)	17 (%17)	78 (%78)		
6	1	63 (%63)	20 (%20)	12 (%12)	04 (%04)	01 (%01)	63,414	0,000
	4	15 (%15)	23 (%23)	60 (%60)	02 (%02)	00 (%00)		
7	1	09 (%09)	24 (%24)	63 (%63)	03 (%03)	01 (%01)	63,151	0,000
	4	06 (%06)	79 (%79)	14 (%14)	01 (%01)	00 (%00)		
8	1	05 (%05)	09 (%09)	12 (%12)	61 (%61)	13 (%13)	72,129	0,000
	4	04 (%04)	19 (%19)	60 (%60)	12 (%12)	05 (%05)		
9	1	00 (%00)	00 (%00)	08 (%08)	72 (%72)	20 (%20)	1,456	0,483
	4	00 (%00)	00 (%00)	04 (%04)	74 (%74)	22 (%22)		
10	1	62 (%62)	23 (%23)	10 (%10)	03 (%03)	02 (%02)	80,689	0,000
	4	14 (%14)	11 (%11)	71 (%71)	02 (%02)	02 (%02)		
11	1	02 (%02)	02 (%02)	09 (%09)	72 (%72)	15 (%15)	11,968	0,180
	4	00 (%00)	01 (%01)	02 (%02)	67 (%67)	30 (%30)		
12	1	06 (%06)	14 (%14)	52 (%52)	16 (%16)	12 (%12)	54,748	0,000
	4	00 (%00)	02 (%02)	19 (%19)	42 (%42)	37 (%37)		
13	1	08 (%08)	16 (%16)	48 (%48)	16 (%16)	12 (%12)	54,840	0,000
	4	00 (%00)	03 (%03)	18 (%18)	45 (%45)	34 (%34)		
14	1	70 (%70)	17 (%17)	13 (%13)	00 (%00)	00 (%00)	2,179	0,336
	4	61 (%61)	25 (%25)	14 (%14)	00 (%00)	00 (%00)		
15	1	04 (%04)	12 (%12)	22 (%22)	30 (%30)	32 (%32)	6,624	0,085
	4	00 (%00)	03 (%03)	20 (%20)	34 (%34)	43 (%43)		

$P \leq 0,05$

1. Sınıf=%100

4. Sınıf=%100

Çizelge 5. incelendiğinde anketin birinci maddesi olan (*çocuklar sanat çalışması yapmak için dışarıdan motive edilmelidir*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de olumlu yanıt vermişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %73 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %70 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,603$).

Anketin ikinci maddesi olan (*sanat çalışması her zaman eve götürülebilecek bir ürünle sonuçlanmalıdır*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de olumlu yanıt vermişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %70 oranında *katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %72 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,858$).

Anketin üçüncü maddesi olan (*sanat çalışması çocukların yaratıcılığını kullanmasına izin vermelidir*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %75 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %73 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,507$).

Anketin dördüncü maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun gelişim özelliklerine göre planlanmalıdır*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %81 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %85 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,738$).

Anketin beşinci maddesi olan (*sanat yolu ile keşfetmek ve deneyim edinmek önemli bir zaman kaybıdır*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %81 oranında *hiç katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %78 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,489$).

Anketin altıncı maddesi olan (*küçük çocukların sanat etkinlikleri 15-20 dakikadan uzun sürmemelidir*) görüşüne okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri %63 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencilerinin %60 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verdikleri görülmüştür. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Birinci sınıf öğrencileri ikinci sırada %20 oranı ile *katıldıklarını* belirtirken, dördüncü sınıf öğrencileri de %23 oranı ile *katıldıklarını* belirtmiştir.

Anketin yedinci maddesi olan (*sanat etkinlikleri bir çocuğun başarısını güvence altına alacak şekilde planlanmalıdır*) görüşüne okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri %63 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencilerinin %79 oranında *katılıyorum* cevabı verdikleri görülmüştür. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Birinci sınıf öğrencileri ikinci sırada %24 oranı ile *katıldıklarını* belirtirken, dördüncü sınıf öğrencileri %14 oranı ile *kısmen katıldıklarını* belirtmiştir.

Anketin sekizinci maddesi olan (*çocuğun sanat çalışmasının öğretmenin aklında olan ürünü yansıtabilecek şekilde gelişmesi önemlidir*) görüşüne okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri %61 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %60 oranında *kısmen katıldıklarını* belirtmiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$).

Birinci sınıf öğrencileri ikinci sırada %13 oranı ile *hiç katılmadıklarını* belirtirken, dördüncü sınıf öğrencileri %19 oranı ile *katıldıklarını* belirtmiştir.

Anketin dokuzuncu maddesi olan (*sanat ürününün bitmiş hali, onun oluşmasını sağlayan basamaklardan daha önemlidir*) görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %72 oranında *katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %74 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,483$).

Anketin onuncu maddesi olan (işini yapan ya da doğru davranan çocuklara bir ödül olarak sanat etkinliği yaptırmak sanatın en iyi kullanımınıdır) görüşüne okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri %62 oranında tamamen katılıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %71 oranında kısmen katıldıklarını belirtmiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Birinci sınıf öğrencileri ikinci sırada %23 oranı ile katıldıklarını belirtirken, dördüncü sınıf öğrencileri %14 oranı ile tamamen katıldıklarını belirtmiştir.

Anketin on birinci maddesinde yer alan etkinliğin (bir öğretmen, bahar temalı ünitesi ile ilgili olarak beyaz tavşan şeklini fotokopi ile çoğaltmıştır. Çocuklar bu tavşan şeklini boyayacak, kesecek ve yumurta şeklinde mor renkli kartonlara yapıştıracaktır) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katılmadıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri bu görüşe %72 oranında katılmıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %67 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,180$).

Anketin on ikinci maddesinde yer alan etkinliğin (*çizgilerin içinde kalarak ve temiz bir şekilde boyama kitabı sayfalarını boyamak*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri %52 oranında *kısmen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %42 oranında *katılmadıklarını* belirtmiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Birinci sınıf öğrencileri ikinci sırada %16 oranı ile *katılmadıklarını* belirtirken, dördüncü sınıf öğrencileri %37 oranı ile *hiç katılmadıklarını* belirtmiştir.

Anketin on üçüncü maddesinde yer alan etkinliğin (bir roket resminin içinde yer alan 1 numara ile ayrılmış alanları kırmızıya, 2 ile numaralanmış alanları sarıya ve 3 ile numaralanmış alanları maviye boyamaları) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri %48 oranında kısmen katılıyorum cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri %45 oranında katılmadıklarını belirtmiştir. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık vardır ($p=0,000$). Birinci sınıf öğrencileri ikinci sırada %16 oranı ile katıldıklarını ve yine aynı oranla katılmadıklarını belirtirken, dördüncü sınıf öğrencileri ikinci sırada %34 oranı ile hiç katılmadıklarını belirtmiştir.

Anketin on dördüncü maddesinde yer alan etkinliğin (*çocukların en son gittikleri okul gezisi ile ilgili en çok sevdikleri şeyin resmini yapıp, sulu boya ile boyamaları*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne her iki grup lisans öğrencileri de katıldıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri bu görüşe

%70 oranında *tamamen katılıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %61 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,336$).

Anketin on beşinci maddesinde yer alan etkinliğin (*öğretmen tarafından dikkatlice çizilmiş bir fok balığı resmini çocukların kesip yapıştırmaları*) yaratıcı yönünün güçlü olduğu görüşüne okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci sınıf öğrencileri %32 oranında *hiç katılmıyorum* cevabı verirken, dördüncü sınıf öğrencileri için bu oran %43 olarak bulunmuştur. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin görüşleri arasında ki kare testine göre anlamlı bir farklılık yoktur ($p=0,085$).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma ile okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin, erken çocukluk dönemi sanat etkinliklerine karşı görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma kapsamında birinci sınıf öğrencileri ile lisans eğitimlerinin son aşamasında olan dördüncü sınıf öğrencilerinin sanat etkinlikleri ve yaratıcılık konusunda görüşleri ortaya konulmuştur. Bu görüşler ayrıca öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre de karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Bulgular incelendiğinde birinci ve son sınıf okul öncesi öğretmenliği lisans programı öğrencilerinin sanat etkinliklerinde çocukların yaratıcılığını kullanmalarının ve geliştirilmesinin önemli olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler sanat etkinliklerinin çocukların gelişimine uygun olarak planlanması gerektiği, sanatsal sürecin ortaya çıkacak üründen daha önemli olduğu ve sanatsal deneyimler ile keşiflerin değerli olduğu görüşünü taşımaktadır. Okul öncesi öğretmenliği programında okuyan birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin, sanat etkinliklerine yönelik bu temel konularda olumlu görüşleri vardır.

Sanat çalışmalarında çocukların dışarıdan motive edilmeleri gerektiği ile ilgili olarak, okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri bu görüşe katılmışlardır. Dördüncü sınıf öğrencilerine bakıldığında, bu görüşe genel lise mezunları tarafından daha ihtiyatlı bir şekilde yaklaşarak katılımlarının azaldığı, meslek lisesi mezunu öğrenciler arasında ise artış olduğu görülmüştür. Sanat etkinlikleri konusunda yapılan çalışmalar -diğer tüm etkinlik alanlarında olduğu gibi- çocukların içerden güdümlü olması ve dışarıya bağımlı olmadan kendi kararlarını verebilmesinin daha doğru ve istenen davranışlar olduğunu göstermiştir (Bredenkamp, 2011; Fasco, 2001). Bu araştırma okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin, çocukların sanat etkinliklerine kendi motivasyonları ile katılımlarını sağlayacak şekilde planlamaları konusunda desteklenmeleri gerektiğini göstermektedir.

Anaokullarında hemen her gün çocukların sanat etkinliklerinde yapmış olduğu ürünler sergilenmekte ya da ailelere sunulmaktadır. Bu yüzden ürünlerin eve götürülebilecek bir şekle bürünmesi ve aileleri mutlu edecek bir değere sahip olması gerekmektedir. Aynı zamanda bu durum bir etkinlik süresinde tamamlanmayan, belli bir süre devam eden atölye ya da proje tarzı sanatsal çalışmaların sayısını da azaltmaktadır. Okul öncesi öğretmenliği lisans programı birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin de sanat etkinliklerini eve götürülebilecek bir ürünle noktalandırma görüşünde oldukları görülmüştür. Bu görüşe dördüncü sınıf genel lise mezunu öğrencilerin daha az katıldıkları ancak, meslek lisesi mezunu öğrenciler arasında katılımın oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Meslek lisesi

çocuk gelişimi bölümü mezunu öğrencileri, etkinlik hazırlama ve staj tecrübelerine sahip olarak bir okul öncesi öğretmenliği programına gelmektedir. Öğrencilerin bir gün içerisinde, belli bir zaman dilimi için sanat etkinliği planladıkları düşünüldüğünde, her etkinliğin sonunda ortaya bir ürün çıkartmak istemeleri oldukça doğaldır. Ancak, meslek lisesi mezunu dördüncü sınıf öğrencilerinin, meslek lisesi mezunu birinci sınıf öğrencilerine göre bu görüşe daha çok katılmaları, onların tecrübelerini en kabul edilen ve riski olmayan bir şekilde kullandıklarını göstermektedir. Küçük çocuklarla yapılan bir sanat etkinliğinin süre olarak 20 dakika ile sınırlandırılmış olması görüşüne karşı gösterilen katılım da, bu konuda önemli bir göstergedir. Hâlbuki sanat etkinliklerinin, bir okuma-yazmaya hazırlık etkinliği ya da oyun-hareket bütünleştirilmiş etkinliği gibi diğer etkinliklere göre devamlılık niteliği olabilmesi gibi önemli bir farklılığı vardır. Dolayısı ile okul öncesi öğretmenliği programı lisans öğrencilerinin önceden sahip oldukları deneyimleri farklı sanat eğitimi yaklaşımlarına aktarabilmeleri için desteklenmeleri gerekmektedir.

Sanat etkinliklerinin çocuğun başarılı olmasını sağlayacak şekilde planlanması gerektiği görüşüne genel lise mezunu öğrenciler ile meslek lisesi mezunu okul öncesi öğretmenliği lisans öğrencileri arasında görüş farkı olduğu görülmüştür. Meslek lisesi mezunu öğrenciler bu görüşe daha çok katılmışlardır. Sanat etkinlikleri konusunda yapılan çalışmalar, çocuğun sanat etkinliği süreçleri sonunda ortaya bir ürün koyabilmesinin, onun kendine güveninin artması, sanata karşı tutumunun sağlamlaşması, deneyim edinmesi ve eleştiri yapabilmesi açısından gerekli olduğunu göstermiştir (Edwards, 2006; Althouse vd., 2003; Schirmmacher, 1998). Her ne kadar araştırmaya katılan bütün öğrenciler bu görüşe farklı derecelerde katılıyor olsalar da, lisans öğrencilerinin çocukların sanat etkinliklerinde gösterecekleri başarıyı en üst düzeye çıkaracak şekilde planlama yapmaları gerekliliğinin vurgulanması gerekmektedir.

Öğretmen merkezli sanat etkinlikleri çocuklar için etkinlik planlarken ortaya çıkacak ürün hakkında kesin ve net beklentiler içermektedir. Bu yaklaşımda çocukların yaptığı sanat çalışmalarının öğretmenin aklında olan sanatsal ürünü yansıtmaması, aynı zamanda başarı anlamı taşımaktadır (Stigler ve Hiebert, 1999; Hannaway, 1992). Sanat ürünlerinin öğretmenin aklında olan ürünü yansıtmaması konusuna dördüncü sınıf öğrencilerinin daha çok katıldığı görülmüştür. Lisans öğrencilerinin çocukların yaratıcılığı konusunda oldukça olumlu bir görüşe sahip olmasına rağmen, başarı kaygısı ile öğretmen merkezli etkinlikleri kabul ettiği söylenebilir. Bu durum aynı zamanda lisans öğrencilerinin sahip oldukları çocuk odaklı sanat etkinlikleri teorik çerçevesine rağmen, bu teoriler üzerine kurulmuş yaklaşımlar konusunda zayıf oldukları şeklinde yorumlanabilir. Bu araştırma okul öncesi öğretmenliği lisans programı öğrencilerinin öğrenci merkezli ve öğretmen rehberliğinde sanat eğitimi konularında desteklenmesi gerektiğini göstermektedir.

Sanat etkinliklerinin bir ödül olarak kullanılması görüşüne, araştırmaya katılan öğrenciler yüksek oranda katılmışlardır. Bu yöntem aynı zamanda ödül alamayan öğrencilerin sanat etkinliğinden mahrum olması ya da diğer bir ifade ile cezalandırılması olarak da görülebilir (Hennessey ve Zbikowski, 1993). Bu görüşe katılımın son sınıf öğrencileri arasında azaldığı görülse de, lisans öğrencilerinin sanat etkinliklerine her bir çocuğu dâhil edecek şekilde yapmaları konusunda desteğe ihtiyaçları olduğu ortaya çıkmıştır.

Uygulama örneklerine yönelik verilen cevaplara baktığımız da ise, özellikle araştırmaya katılan son sınıf öğrencilerinin, yapılandırılmış etkinliklerin yaratıcı yönünün güçlü olduğu

fikrine katılmadıkları görülmüştür. Sonuçlar dördüncü sınıf öğrencilerinin sanat etkinliklerinin yaratıcı yönünü daha iyi analiz ettiklerini göstermektedir.

Bu çalışma okul öncesi öğretmenliği lisans programı, birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin sanat eğitiminde teorik alt yapıya uygun olarak çocukların yaratıcılıklarını kullanmaları gerektiği görüşüne katıldıklarını belirlemiştir. Bununla birlikte, son sınıf öğrencilerinin sanat etkinliği uygulama boyutunu daha iyi analiz ettiklerini ancak, öğretmen-merkezli yaklaşımın etkisinde olduklarını göstermiştir. Okul öncesi eğitim programının amacına uygun bir şekilde uygulanabilmesi, öğretmenlerin yaratıcı olması ve çocukların yaratıcılıklarının geliştirilmesiyle mümkündür. Çünkü yaratıcılık sanat etkinliklerinin başarıya ulaşmasında kritik bir kavramdır (MEB, 2012). Sonuçlar okul öncesi eğitim programının bu temel özelliğine ulaşmak için öğrencilere farklı materyal ve yöntem bilgisi sağlanması gerektiğini göstermiştir.

Okul öncesi eğitim programında yer alan sanat etkinliklerinin, günümüz eğitim anlayışına ve çocukların gelişimine uygun olarak düzenlenmesinin önemi bu çalışmada belirtilmiştir. Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin sahip oldukları eğitim yaklaşımlarının analiz edilmesinin, çocukların sanat etkinlikleri ve yaratıcılığı konusuna katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

6. KAYNAKLAR

- Althouse, R., Johnson, M. H., & Mitchell, S. T. (2003). *The colors of learning: Integrating the visual arts into the early childhood curriculum*. New York: Teachers College Press.
- Aral, N. & Bıçakçı, M.Y. (2013). Yaratıcılık (Ed. N. Aral, G. Duman) *Küçük Çocuklarda Sanat ve Yaratıcılığın Gelişimi*, Nobel Yayınları, Ankara.
- Bredenkamp, S. (2011). *Effective practices in early childhood education: Building a foundation*. Boston: Pearson.
- Çelenk, S. (1988). *Eğitim Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları*. (Yüksek Lisans Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetin, Y. (2006). Experimental study of effects of pre-reading activities on reading comprehension. *Intellecti Periodical Scientific Journal*, Vol. 1, No. 24, Jan., pp. 320-323.
- Duman, G. & Yılmaztekin E.Ö. (2013). *Çocuklara sanat deneyimleri sağlamak (içinde: Küçük çocuklarda sanat ve yaratıcılığın gelişimi*, çeviri editörleri: N. Aral, G. Duman), Nobel Yayınları, Ankara.
- Edwards, L. C. (2006). *The creative arts: A process approach for teachers and children*, (4th ed.).Columbus, OH: Merrill.
- Fasco, D. (2001). Education and creativity. *Creativity Research Journal*, 13(3-4), s.317-327, Taylor&Francis.
- Fox, J.E. & Schirrmacher, R. (2012). Art and creative development for young children. Wadsworth, Cengage Learning, USA.

- Gençaydın, Z. (1990). *Sanat eğitiminin düşünsel temelleri*. Türk Eğitim Derneği Yayınları, Ankara.
- Hannaway, J. (1992). Higher order skills, job design, and incentives: An analysis and proposal. *American Educational Research Journal*, 29(1), s.3-21, SAGE.
- Hennessey, B.A. ve Zbikowski, M.S. (1993). Immunizing children against the negative effects of reward: A further examination of intrinsic motivation training techniques. *Creativity Research Journal*, 6(3), pp. 297-307, Taylor&Francis.
- İlter, İ. ve Köksalan, B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine olan tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (1), 113- 128.
- Küçükşille, (2008). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik analizleri*. Asil Yayın, Ankara.
- MEB (2012). *Okul öncesi eğitim programı*. MEB yayınları, Ankara.
- Morgan, C. T. (1980). *Psikolojiye giriş*. (Çeviri editörü Hüsnü Arıcı), Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Schirmacher, R. (1998). *Arts and creative development for young children*. USA: Delmar Publishers.
- Stigler, J. ve Hiebert, J. (1999). *The teaching gap*. Reading First wen sayfasından alındığı tarih: 25 Mart 2013: <http://readingfirst.scoe.net/documents/LEASession3.pdf>
- Turgut, M. F. (1977). *Tutumların ölçülmesi*. Hacettepe Üniversitesi Teksir Materyal, No: 7, Ankara.
- Ülgen, G. (1995). *Eğitim psikolojisi birey ve öğrenme*. Bilim Yayınları, Ankara.
- Yıldız, F. U. & Sener, T. (2007). *Okul öncesi dönemde yaratıcılık eğitimi*, Nobel Yayın Dagitım, Ankara.
- Woolf, F. & Belloli, J. (2005). *Reflect and review: the arts and creativity in early years*. *Arts Council England*, September 2005, UK.